

■ ІСТОРІЯ
На пульсі десятиліть

СТОР. 4-5

■ ОСОБИСТІТЬ
Євген Дудар:
«Сміх заради життя»

СТОР. 6-7

■ КАЛЕНДАР
2019: визначні дати та події

СТОР. 8

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

№ 48 (5636)
28 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

ПРИКОРДОННИК

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

України

Фото Сергія ГУДАКА

Кордон – це живий організм, і обстановка тут постійно змінюється

2018 РІК СТАВ ДЛЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ ЧЕРГОВИМ ІСПИТОМ НА СТІЙКІСТЬ. НОВІ ВИКЛИКИ, СЕРЕД ЯКИХ АГРЕСІЯ РФ БУЛА ВИЗНАЧАЛЬНИМ ФАКТОРОМ, СПОНУКАЛИ ВІДОМСТВО ДО РЕФОРМ, ЕКСПЕРИМЕНТІВ ТА ПРИНЦИПОВИХ РІШЕНЬ.

ДЕТАЛЬНО ПРО ПІДСУМКИ РОКУ, ЩО МИНАЄ, ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДОМСТВА У НАСТУПНОМУ РОЦІ «ПРИКОРДОННИКУ УКРАЇНИ» РОЗПОВІВ ГОЛОВА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК ПЕТРО ЦИГИКАЛ.

СТОР. 2-3

КОРДОН ЗА ТИЖДЕНЬ

оформлено встановленим порядком **1,671** МЛН осіб

153 особи затримано за незаконне перетинання кордону, зокрема незаконних мігрантів **8**

затримано товарів і вантажів, які незаконно переміщувалися через державний кордон, на суму понад **600** тис. грн

■ З ПЕРШИХ ВУСТ

2018 РІК СТАВ ДЛЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ ЧЕРГОВИМ ІСПИТОМ НА СТІЙКІСТЬ. НОВІ ВИКЛИКИ, СЕРЕД ЯКИХ АГРЕСІЯ РФ БУЛА ВИЗНАЧАЛЬНИМ ФАКТОРОМ, СПОНУКАЛИ ВІДОМСТВО ДО РЕФОРМ, ЕКСПЕРИМЕНТІВ ТА ПРИНЦИПОВИХ РІШЕНЬ. ДЕТАЛЬНО ПРО ПІДСУМКИ РОКУ, ЩО МИНАЄ, ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДОМСТВА У НАСТУПНОМУ РОЦІ «ПРИКОРДОННИКУ УКРАЇНИ» РОЗПОВІВ ГОЛОВА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК ПЕТРО ЦИГИКАЛ.

Голова Держприкордонслужби України Петро ЦИГИКАЛ: «Кордон – це живий організм, і обстановка тут постійно змінюється»

– Пане Голово, закінчується 2018 рік: яким він видався для прикордонного відомства? Що вдалося зробити, і що залишилось у планах?

– Рік для нас видався досить напруженим. Власне, як і попередні, вже майже п'ять років агресії Росії проти України.

Основне завдання, яке ми перед собою ставили – це зберегти життя та здоров'я нашого персоналу і не допустити втрат. По-друге, це закріпити динаміку планового нарощення системи охорони державного кордону, особливо на напрямках зосередження основних зусиль. По-третє, це подальша інтеграція Держприкордонслужби в європейське безпекове поле та зміцнення наших міжнародних контактів. І, звісно, ми тримаємо в полі зору питання соціального забезпечення персоналу та розвитку матеріально-технічної бази.

Пріоритетом для нас, звісно, залишалися наші дії в зоні ООС. Водночас за підтримки Президента та Міністра внутрішніх справ України цього року ми встановили наш – український День прикордонника, який тепер відзначаємо 30 квітня. Нагадаю, що саме цього дня 100 років тому частини корпусу кордонної охорони у складі об'єднаних сил вийшли на кордони України з більшовицькою Росією та встановили на кордоні державні символи. Це – дуже знаковий та мотиваційний день для нас, прикордонників незалежної України.

– Розкажіть, будь ласка, детальніше про відомчі пріоритети?

– Завдяки комплексному підходу та активізації роботи командирів, підрозділів по роботі з персоналом, внутрішньої та власної безпеки цього року нам вдалося не допустити бойових втрат особового складу. Водночас ми завжди пам'ятаємо про тих, хто загинув за час збройної агресії Росії проти України. А це – 70 наших побратимів. Ще 433 військовослужбовці зазнали поранень різного ступеня тяжкості. П'ятеро військовослужбовців і досі вважаються зниклими безвісти.

Щодо структурних змін, ми створили та наповнили практичним змістом Донецько-Луганське регіональне управління і Краматорський прикордонний загін. Минулого тижня майже в повному обсязі розпочало виконувати завдання на морі та на Дунаї Морське регіональне управління. Ми активно розвиваємо наші спецпідрозділи. Збільшуємо щільність структур охорони кордону шляхом розгортання відділень прикордонної служби безпосередньо на кордоні. Тобто працюємо планово відповідно до визначених Президентом і Урядом завдань.

Питання міжнародної співпраці. Цього року я мав досить багато плідних контактів із нашими колегами з ЄС та інших країн, а тому впевнено можемо сказати, що рівень професійної довіри між нами зростає. Про це свідчать і результати спільних операцій та інших заходів із протидії злочинності на кордоні. Загалом цього року ми разом з нашими колегами провели десять спільних операцій, на охорону кордону спільні патрулі виходили більше трьох тисяч разів, виявили три фабрики із незаконного виробництва цигарок: дві – на території Польщі та одну – в Іспанії. За нашою інформацією, великі партії важких наркотиків затримували в Нідерландах, Польщі та Молдові, ми виявили та дискредитували дев'ять злочинних груп у складі двадцятьох осіб, які займалися торгівлею людьми, і це – далеко не повний перелік результатів нашої спільної роботи.

На міжнародних зустрічах ми завжди щирі з нашими партнерами. Мені приємно відзначити, що у нас високий рівень розуміння спільних загроз із усіма нашими сусідами по кордону з ЄС, і ми дійсно разом охороняємо рубежі.

Що стосується міжнародно-технічної допомоги, то цього року ми реалізували 23 міжнародні проекти на загальну суму майже 200 млн гривень.

І, нарешті, про соціальне забезпечення.

На 2018 рік держбюджетом на будівництво житла Держприкордонслужби було передбачено 200 млн гривень. За ці кошти ми змогли провести реконструкцію та будів-

ництво 24 житлових об'єктів у Сумах, Києві, Одесі, Хмельницькому, Ужгороді та інших прикордонних містах. Це дало можливість цього року вручити ключі від квартир більше ніж 200 сім'ям прикордонників та ветеранів. Значну частину об'єктів плануємо завершити вже на початку наступного року.

Загалом запланований обсяг фінансування житла на 2019 рік також складає 200 млн грн. Кошти будуть спрямовані на завершення будівництва семи об'єктів з високим ступенем готовності, що дозволить отримати наступного року 420 квартир, у першу чергу, для учасників ООС.

Працюємо ми і над розвитком відомчої системи санаторно-курортного лікування. Рішенням Уряду нам передали два санаторії – у Моршині та Немирові. Цього року тривали ремонтні роботи. Сподіваємося, що вже у наступному році наші санаторії зможуть зустріти своїх перших відвідувачів.

– Зараз Україна зустрілася з черговим витком агресії, уже в Керченській протоці проти українського флоту. Які дії українських прикордонників з цього приводу? Та як загалом ви оцінюєте ситуацію в Азовському морі та Керченській протоці?

– З юридичної точки зору, базовим аспектом для розуміння ситуації залишається факт незаконної анексії Криму. Фактично, разом із півостровом Росія анексувала також і Керченську протоку, вважаючи

її своєю внутрішньою водною артерією. Проте це абсолютно не вірно! Водночас Росія вважає, що тепер може одноосібно приймати рішення про проходження суден Керч-Єнікальським каналом. Це також грубе порушення не лише двосторонніх договорів, але й міжнародного морського права. Впевнений, що незабаром і міжнародна спільнота, і міжнародні суди дадуть належну оцінку таким діям.

У свою чергу, після подій 25 листопада ми привели наші кораблі у повну бойову готовність. Сьогодні усі вони перебувають на позиціях і проходять відповідні тренування. Звісно, що у разі військової агресії проти України сил лише Морської охорони ДПСУ буде замало. Тому ми відпрацьовуємо заходи протидії спільно зі штабом ООС та в єдиному задумі сил сектору Національної безпеки і оборони.

– Яка динаміка кордону за підсумком 2018 року, та які ділянки кордону найбільш завантажені і чому?

– Кордон – це живий організм і обстановка тут постійно змінюється. Трафік на різних ділянках також неоднорідний і змінюється залежно від пори року, дня тижня, чи навіть з наближенням свят. Цього

року ми фіксуємо збільшення пасажиротранспортного потоку в середньому на 4%. Позитивно, що наші співвітчизники стали більше їздити за кордон, в першу чергу, до Європейського Союзу, і більше іноземців приїждить до України. Українці почали активніше користуватися авіаційним транспортом.

Якщо говорити про завантаженість, то проблеми залишаються на автомобільних пунктах пропуску на кордоні з ЄС, особливо з Польщею, де щороку приріст лише легкових автомобілів коливається від 400 до 700 тисяч. Серед причин цього явища є багато чинників, зокрема це і європейський вектор інтересів українців з урахуванням безвізу,

міти, що КПВВ – це тимчасові споруди, тож вирішення усіх проблем населення можливе тільки після відновлення територіальної цілісності України.

– А як вплинув безвіз на ситуацію на кордоні, якщо порівняти з попередніми роками?

– Однозначно, безвіз активізував поїздки наших співгромадян за кордон. Це рішення фактично відкрило світ перед українцями. Так, наприклад, з 11 червня 2017 року по 10 червня 2018 року в пунктах пропуску через державний кордон зафіксовано 20,3 млн перетинів державного кордону громадянами України на виїзд до країн ЄС, а до введення безвізу (з червня 2016 року по червень 2017 року – Ред.) таких перетинів було лише близько 17,8 млн. Тобто за рік безвізу українці понад 2,5 млн разів частіше перетинали кордон до ЄС.

Дорогі колеги! Шановні ветерани!

Щиро і сердечно вітаю Вас та Ваші родини з величним церковним і сімейним святом – Різдвом Христовим та Новим роком!

Для Державної прикордонної служби України та кожного з нас рік, що минає, був не простим і водночас повним подій та досягнень.

Спільними зусиллями, самовідданою службою і працею, ми забезпечуємо надійну охорону та оборону державного кордону. Вдосконалюється нормативно-правова база, система управління, розгортаються нові органи та підрозділи, підвищується рівень матеріально-технічного і соціального забезпечення. Ми разом з вами впевнено рухаємося вперед.

Дорогі друзі! Різдво Христове та Новий рік дають нам надію на диво, надихають усіх нас творити добро, переполюють серця вірою на краще.

У ці сповнені Різдвяного світла дні бажаю усім прикордонникам, вашим родинам міцності духу, добробуту, щастя і любові, здоров'я і, головне, миру та процвітання нашої Батьківщині!

З Різдвом Христовим та Новим 2019 роком!

З повагою

Голова Державної прикордонної служби України
генерал-полковник П. ЦИГИКАЛ

Досить висока динаміка трафіку зберігається і в зоні проведення ООС, через КПВВ на лінії розмежування. При цьому російсько-терористичні війська періодично створюють загрозу життю та здоров'ю мирних мешканців і обстрілюють дорожні коридори та позиції прикордонників поблизу КПВВ. Таких провокаційних обстрілів цього року було близько двадцяти. Під час одного з них був поранений мирний мешканець, під час іншого – пошкоджено автомобільну техніку та майно.

Та все ж ми спільно з місцевою владою та гуманітарними організаціями намагаємося створити максимально комфортні умови для людей, незважаючи навіть на провокації російсько-терористичних військ. Слід розу-

міти, що КПВВ – це тимчасові споруди, тож вирішення усіх проблем населення можливе тільки після відновлення територіальної цілісності України.

– А як вплинув безвіз на ситуацію на кордоні, якщо порівняти з попередніми роками?

– Однозначно, безвіз активізував поїздки наших співгромадян за кордон. Це рішення фактично відкрило світ перед українцями.

Так, наприклад, з 11 червня 2017 року по 10 червня 2018 року в пунктах пропуску через державний кордон зафіксовано 20,3 млн перетинів державного кордону громадянами України на виїзд до країн ЄС, а до введення безвізу (з червня 2016 року по червень 2017 року – Ред.) таких перетинів було лише близько 17,8 млн. Тобто за рік безвізу українці понад 2,5 млн разів частіше перетинали кордон до ЄС.

Станом на сьогодні (14 грудня – Ред.) ми вже маємо понад 32 млн перетинів кордону українцями до ЄС і понад 1,9 млн із цієї кількості – це суто безвіз. Тобто коли громадянин України їхав за кордон лише з біометричним паспортом без будь-яких відміток у ньому.

Понад третина із цих поїздок були здійснені авіаційним транспортом. Сьогоднішня робота з біометричними паспортами вже стала буденністю для прикордонників. Як я вже казав, у нас ефективна взаємодія із нашими колегами із країн ЄС, а тому усі проблемні питання, що виникають під час оформлення поїздок українців до ЄС, ми вирішуємо швидко та без зайвих затримок. ■

■ ІСТОРІЯ

НА ВИКОНАННЯ ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ І КОМУНАЛЬНИХ ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ» ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ – ГАЗЕТА «ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ» ПРИПИНЯЄ СВОЄ ІСНУВАННЯ. СЬОГОДНІ, ШАНОВНІ ЧИТАЧІ, ВИ ТРИМАЄТЕ В РУКАХ ЇЇ ОСТАННІЙ, 5636-Й НОМЕР. ТОЖ, ШАНУЮЧИ ГЕРОЇЧНЕ МИНУЛЕ ГАЗЕТИ, МИ З ДОБРИМ ПОЧУТТЯМ ВДЯЧНОСТІ ЗГАДАЛИ ТИХ, ХТО ДЕСЯТИЛІТТЯМИ ТВОРИВ ДЛЯ ЧИТАЧІВ ЇЇ СЛАВЕТНУ ІСТОРІЮ.

За понад 75 років своєї біографії друковане видання захисників державного кордону вписало до неї немало славетних сторінок. «Народившись» на фронті у липні 1943 року, в грізні часи Другої світової війни, коли на території тодішнього СРСР йшла смертельна боротьба з гітлерівськими окупантами, невеличка за розмірами газета стала надійним наставником, вихователем і помічником своїх читачів – воїнів-прикордонників.

Вона несла їм слова правди, інформувала про події як у країні, так і на фронтах. Короткими розповідями про мужність і героїзм «зелених кашкетів», котрі воювали у складі прикордонних полків, надихала їх, вселяла віру у повернення до своїх застав – на звільнений від ворога державний кордон.

У важких фронтових буднях на примітивному поліграфічному обладнанні, з обов'язковою поміткою «Из части не выносятся» газету з першою назвою «Зоркий часовой» творили військові журналісти. Таким дійшов до нас, що уже став архівним, перший номер видання, датований липнем 1943 року. Першим його редактором був старший політрук Микола Шумський.

З липня 1944 року газета, отримавши назву «Пограничник Украины», уже стала друкованим органом політвідділу прикордонних військ Народного Комісаріату Внутрішніх Справ Українського округу з місцем дислокації у Львові. На цей час редакційний колектив уже очолював фронтовик майор Федір Бобров.

За шістнадцять років, ставши виданням політвідділу оперативної групи прикордонних військ КДБ при Раді Міністрів УРСР, редакція газети розпочала працювати в столиці України. Перед цим відбулося об'єднання друкованого органу з газетами розформованих Закарпатського округу «Пограничник на Карпатах» та Молдавського округу «Пограничник Молдавии». 1963-й рік для «Пограничника Украины» ознаменувався тим, що склад газети поповнився журналістами-газетярками із редакцій реформованого Білоруського округу та оперативної групи прикордонних військ при Раді Міністрів БРСР «Пограничник Белоруссии» і «На страже Родины».

Із травня 1963 року переформований редакційний колектив уже видає газету «Советский пограничник» – друковане видання військ Західного прикордонного округу. Після звіль-

нення у запас головного редактора Гліба Кузовкіна, на посаду призначено Петра Морозова.

Таким був початок біографії повоєнного творення газети, останній номер якої ви, шановні наші читачі, читаєте зараз. У ньому найперше хотілося розповісти про тих, хто самовіддано, у міру своїх можливостей, з року в рік протягом десятиліть творив газету, на яку чекали воїни-прикордонники, і не лише вони. Бо як нерідко під час відряджень на кордон, у розмові з начальниками застав доводилося чути усміхнене зізнання: «Як тільки у газеті з'явиться похвальний матеріал про когось із наших рядових або сержантів, із отриманих підрозділом восьми екземплярів не знайдеться жодного для підшивки. Запитаєте: «Куди ж вони поділися?» – відсилають поштою додому батькам, родичам, ну і, звісно, дівчатам».

І як же приємно було це чути журналістам окружної газети! Тож усі в редакції, особливо молоді офіцери намагалися якнайкраще розповідати про відмінників служби, затримання ними порушників кордону та участь у громадському житті свого підрозділу. Замальовки про таких героїв завжди відзначалися на понеділкових літучках редакційного колективу. Тож і змагалися між собою у творчості порівняно молоді журналісти – лейтенанти Василь Клименко, Микола Костенко, Петро Машковець та більш досвідчені – капітан Станіслав Лева і майор Сергій Мурасов.

Уже стали ветеранами газети підполковники у відставці Гліб Кузовкін та Петро Морозов, коли 1969 року відповідальним (головним) редактором «Советского пограничника» було призначено майора Івана Куролєнка. Майже через 11 років свого керівництва редакційним колективом у званні полковника він піде у відставку, залишивши по собі добру пам'ять серед колег. Його працелюбність, професійна повага до написання журналістами кожного газетного рядка було гарним прикладом для наслідування. Тож нікого не дивувало те, що відповідальний редактор міг працювати у своєму кабінеті навіть суботнього чи недільного дня. Зате в понеділок на його робочому столі уже лежали старанно відредаговані ним матеріали для наступного номера. «Зверніть увагу на правки» – повчав згодом він наодинці підлеглого, пишеть про своїх героїв просто, але цікаво.

Ними на той час у військах Західного прикордонного округу найбільш знаними були

слідопит-орденоносець старший прапорщик Олександр Смолін і добре відомий старший прапорщик Варлам Кублашвілі, якого «зелені кашкети» з повагою називали «грозою контрабандистів». Вони обидва очолювали заочні школи слідопита і контролера, які організувала на своїх шпальтах окружна газета. Тож у ній часто виступали інструктори службових собак, старші прикордонних нарядів та досвідчені воїни контрольно-пропускних пунктів.

Початок 80-х років минулого століття в редакційному колективі виявився триумфаторським для журналістів-старших офіцерів. Дослужувати перед виходом у відставку в Києві до редакції перевелися недавні редактори окружних газет із Ашхабада та Алма-Ати підполковники Олексій Ареф'єв та Іван Барсуков. Редактор газети Іван Куролєнка уже отримав вище офіцерське звання. Тож у редакції разом із трьома діючими підполковниками на посаді службовця працював і недавній редактор, уже підполковник у відставці Петро Морозов. За станом здоров'я звільнився прекрасний, професійно підготовлений журналіст, інтелігент, як мовиться, вищої проби підполковник Ернст Брагін – колишній сержант, учасник Другої світової війни. Звичайно, при такому «розкладі» найбільше доводилося писати молодшим за зайнятими посадами і військовими званнями журналістам.

Для творчих відряджень на застави, кораблі та контрольно-пропускні пункти їм відводився тиждень: суботнього дня виїжджали, а наступної неділі поверталися. У понеділок на літучці у редактора журналіст звітував за виконання творчого завдання. Воно, затверджене «головним», мало не менше семи пунктів. Сюди входили підготовка виступів у газеті начальників застав, замполітів, старшин, командирів відділень, передових воїнів підрозділів, секретарів партійних і комсомольських організацій. Велике значення приділялося матеріалам, які свідчили про дружбу прикордонників із місцевим населенням. Його патріоти у складі добровільних народних дружин допомагали підтримувати у прикордонних селах громадський порядок, повідомляли на заставу про появу у прикордонні невідомих людей, а інколи й затримувати їх до прибуття «зелених кашкетів».

Багато позитивних змін у роботу творчих працівників редакції газети внесла так звана «горбачовська перебудова» у суспіль-

стві. Відтепер, значно звільнившись від цензурної опіки політвідділу округу, журналісти у своїх матеріалах стали усе більше писати про шаблонність, казенність у роботі партійних і комсомольських організацій з виховання особового складу.

Саме такі матеріали, підготовлені молодими журналістами – Олександром Ляховським, Петром Машковцем, Євгеном Хорунжим та іншими уже після першого читання написаного знаходили позитивний відгук у відповідального секретаря редакції майора Сергія Мурасова, Останній – корінний росіянин – повчав молодших: «Писать надо так, чтобы строка как штык блестела».

Такі матеріали на творчих нарадах у редакції схвалювалися як найкращі у номері за актуальністю теми і стилем. А оскільки «Советский пограничник» був гонорарним – 100 крб. за номер, то і оцінювалися матеріали за найвищою шкалою. З початком «горбачовської перебудови» в країні, що торкнулася й усієї службової діяльності військ округу, авторитет всемогутніх партійних органів серед особового складу різко опустився до нульової відмітки. Цьому сприяла своїми публікаціями і тогочасна газета, де все більше журналістів, а всі вони були комуністами, стали втрачати віру у 25-мільйонний авангард КПРС.

Старожилами в редакції, окрім редактора – учасника Другої світової війни, на той час почували себе старші офіцери Сергій Мурасов, Станіслав Лева, поетично обдарований старший прапорщик Геннадій Новосьолов та фотокореспондент старший прапорщик Григорій Кравець. Останній згодом стане добре відомим фотомайстром не лише у періодичних друкованих виданнях «зелених кашкетів». Автор декількох книг-фотоальбомів про службу та життя охоронців західних рубежів країни з часом отримає почесне звання заслуженого працівника культури УРСР. Без нього фактично не обходилася жодна поїздка представників української творчої інтелігенції на кордон. А вони були частими гостями на заставах, у підрозділах контрольно-пропускних пунктів та на кораблях морських охоронців державного рубежу.

Помітні змістовні сторінки в «біографію» газети «зелених кашкетів» вписав редакційний колектив під керівництвом підполковника Петра Медвідя, який уже на новій посаді зго-

На пульсі

Десятиліття

дом стане полковником. Творчого бажання зробити «Советский пограничник» цікавим для читачів, різножанровим йому було, як мовиться, не позичати.

Особливо це проявилось на початку 90-х років, коли розпад «єдиного і нерушимого» став на повістку дня. Та всупереч цьому охоронці державного рубежу, вірні Військовій присязі, продовжували виконувати свій обов'язок. Про них, патріотів, і розповідала газета, але вже без комуністичного пафосу їхніх діянь.

До цього її отримували лише у військових частинах округу і члени добровільних народних дружин прикордоння. Відтепер вона з'явилася у продажу в кіосках «Союздруку». Для читачів передплатних видань це стало справжньою сенсацією, адже пересічних громадян завжди цікавило, як і чим живуть закриті від них Прикордонні війська, що були складовою частиною утаємничених органів КДБ.

Наклад газети з десяти тисяч незабаром дійшов до двадцяти. Із читацьким запитом напружено працювали досвідчені журналісти редакції Володимир Слабука, Євген Хорунжий, Сергій Волков, Олександр Ляховський, Іван Косюк та інші. У друкарні газети дві плоскодруквальні машини своєчасно видавали «на гора» черговий номер прикордонної газети і вже вранці її можна було бачити в руках пасажирів громадського транспорту столиці України. У вільний продаж надходило видання і для населення прикордонних областей.

А коли наклад газети стане ще більшим, чи витримає наше обладнання? – переживали начальник друкарні старший прапорщик Василь Дроздов та його помічники – старші прапорщики Володимир Ланчук і Григорій Лутченко.

Їхнє хвилювання виявилось даремним. Запит на газету охоронців кордону в кіосках «Союздруку» поступово став спадати. Читач задовольнив свою цікавість, і друковане видання надходило лише його передплатникам.

Після того як 24 серпня 1991 року було проголошено Незалежність України, уже 4 листопада цього ж року молода суверенна держава створює власні Прикордонні війська. З цього часу, щоб продовжити службу на землі своїх пращурів повертаються із

різних прикордонних округів офіцери Ігор Никитюк, Сергій Журавльов, В'ячеслав Куркач, Андрій Кучеров. Усі вони – високопрофесійні журналісти – стали вагомим поповненням редакційного колективу, з якого одні офіцери звільнилися за вислугою років, інші – росіяни за національністю, за небажанням складати Військову присягу на вірність українському народові.

Отримавши нову назву «Пограничник України», а згодом «Прикордонник України» оновлений редакційний колектив поступово став переводити друковане видання на державну українську мову. У всіх журналістів були обнадійливі перспективи на подальшу творчість.

Проте їхнім мріям не судилося здійснитися. Соціально-економічні негаразди в країні негативно впливали на забезпечення потреб охоронців кордону. Дійшло до непередбачуваного – у зв'язку з нестачею бюджетних коштів військовослужбовцям стали затримувати виплату грошового утримання. Не до кінця продумана у військах економія призвела до різкого скорочення витрат, необхідних для видання «Прикордонника України». Розпочалося усе із оргштатних змін редакційного колективу. Більшість досвідчених професіоналів-газетярів залишила його і одразу ж працевлаштувалася в інших військових і цивільних друкованих виданнях. А «Прикордонник України», на превеликий жаль, став виходити форматом, що більш нагадував «бойовий листок».

Швидко минали роки. За цей час редактори газети Петро Медвідь і Анатолій Самарченко отримали призначення на вищі посади, звільнилися у відставку Сергій Волков і Василь Клименко. Недавно редагували газету досвідчені журналісти Юрій Повх та Ігор Никитюк.

За цей час змінилося на краще і ставлення очільників прикордонного відомства до свого друкованого видання. Воно знову стало виходити форматом центральних газет країни. А новопризначеному редактору «Прикордонника України» полковнику Сергію Журавльову довелося навчати нове покоління журналістів редакції. Після закінчення військових вишів лейтенанти Андрій

Герасимків, Микола Зорик, Дмитро Сливний, Іван Юсип'юк, Марія Ткач, Сергій Якимець, Максим Сібуров своєю наполегливістю в роботі подавали гарні надії на їхнє високопрофесійне становлення. Більшість із них згодом це й підтвердила. Зокрема, Микола Зорик очолив редакційний колектив журналу «Кордон», який став шанованим виданням серед «зелених кашкетів».

Добрими справами залишили пам'ять у редакційному колективі його очільники – офіцери Олег Слободян, Олег Бойко, Костянтин Пясецький і Микола Зорик. Останньому із них цього року довелося одночасно редагувати центральний друкований орган Державної прикордонної служби України журнал «Кордон» і разом із заступником головного редактора «Прикордонника України» Андрієм Герасимківим ще й газетне видання.

Особливими, героїчними сторінками в історії газети назавжди залишаться розповіді журналістів про патріотів-прикордонників, які стали на захист територіальної цілісності України на її палаючому війною сході. Їхня мужність, витримка та вшанування суспільством світлої пам'яті про загиблих – усе це постійно як найактуальніше знаходило своє місце на шпальтах «Прикордонника України». Не без активних помічників редакції – представників прикордонних ЗМІ на місцях – Володимира Захарчука, Людмили Катеринич, Марини Маркевич, Віктора Вирви, Олени Трачук, Ярослави Мельник, Івана Іванчука, Руслана Греха, Мирона Сидора, Наталії Гуменюк, Валерії Карпиленко та інших.

...Починаючи з 1 липня 1943 року, у грізний час Другої світової війни, газета як друковане видання охоронців і захисників кордону за понад 75 років свого літопису 5635 разів виходила у світ. Сьогодні, шановні читачі, ви тримаєте в руках її останній, 5636-й номер. Тож, шануючи героїчне минуле газети, ми з добрим почуттям вдячності згадали тих, хто десятиліттями й до нинішнього дня творив для читачів її славетну історію.

З прийдешнім 2019 роком вас, та на все добре, шановні читачі!

Вони творили історію видання

Над випуском друкованого видання «зелених кашкетів», за 75 років його існування під різними назвами, працювали офіцери:

Микола Шумський, Федір Бобров, Гліб Кузовкін, Петро Морозов, Іван Куролєнко, Володимир Ольшанський, Ернст Брагін, Олексій Ареф'єв, Станіслав Лева, Сергій Мурасов, Микола Терно, Микола Костенко, Петро Машковець, Євген Хорунжий, Петро Медвідь, Олександр Ляховський, Іван Косюк, Володимир Слабука, Іван Барсуков, Вадим Максименко, В'ячеслав Куркач, Максим Гук, Сергій Гук, Володимир Губаржевський, Василь Клименко, Геннадій Усов, Андрій Кучеров, Михайло Павлов, Анатолій Самарченко, Сергій Волков, Володимир Ткаченко, Ігор Никитюк, Микола Малєнко, Юрій Повх, Сергій Журавльов, Олександр Филь, Ольга Мірошніченко, Петро Тянько, Сергій Череватий, Олег Слободян, Сергій Лемеха, Олег Бойко, Марія Ткач, Микола Зорик, Дмитро Сливний, Андрій Герасимків, Тетяна Філіпенко, Іван Юсип'юк, Олександр Сумко, Сергій Якимець, Максим Сібуров, Валентина Лазарчук, Костянтин Пясецький, Тетяна Гайда, Володимир Патола; старші прапорщики: Григорій Кравець, Геннадій Новосолов, Василь Дроздов, Володимир Ланчук, Григорій Лутченко; старший мічман Іван Косюк, прапорщики Геннадій Усов і Анатолій Манойленко.

Помітний вклад у роботі редакційного колективу зробили службовці Валентина Лісовенко, Володимир Іньшаков, Наталія Ситник, Людмила Лимар, Людмила Шибко, Олена Пестова, Оксана Красилівська, Світлана Дейчук, Сергій Поліщук, Володимир Врублевський, Олена Оленіч, Леся Медведєнко, Людмила Дьоміна, Олена Тащиліна, Валерій Олійник, Людмила Лемеха, Лада Андрєєва, Ольга Лисенко, Тетяна Кожуріна, Валентина Барбарашкіна та військовослужбовці за контрактом: Оксана Пількевич, Ніна Котенко і Наталія Зосіменко.

«До друку...»

Із дня заснування тодішньої фронтової газети прикордонників з першою назвою «Зоркий часовий» у різний час редакційний колектив очолювали офіцери Микола Шумський, Федір Бобров, Гліб Кузовкін, Петро Морозов, Іван Куролєнко, Петро Медвідь, Сергій Волков, Анатолій Самарченко, Василь Клименко, Юрій Повх, Ігор Никитюк, Сергій Журавльов, Олег Слободян, Олег Бойко, Костянтин Пясецький і Микола Зорик.

Після їхнього підпису «До друку» на підготовлених шпальтах виходив у світ черговий номер друкованого видання «зелених кашкетів», який завжди очікували його читачі.

За дорученням колективу редакції газети «Прикордонник України» – Василь КЛИМЕНКО, заслужений журналіст України

■ ОСОБИСТІСТЬ

ЗЛОВИТИ ЄВГЕНА МИХАЙЛОВИЧА ДУДАРЯ, ВІДОМОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА-САТИРИКА, АРТИСТА РОЗМОВНОГО ЖАНРУ ДЛЯ ІНТЕРВ'Ю, ВИЯВИЛОСЯ СПРАВОЮ НЕ З ЛЕГКИХ. ЄВГЕН МИХАЙЛОВИЧ ПОСТІЙНО В РУСІ: СЬОГОДНІ ВІН ГОТУЄТЬСЯ ДО ВИСТУПУ НА З'ЇЗДІ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ, ЗАВТРА ТВОРЧА ЗУСТРІЧ, ЗГОДОМ ВИЇЗД НА ГАСТРОЛІ. А ЩЕ ДУДАР ВВАЖАЄ СВОЄЮ ТВОРЧОЮ ШТАБ-КВАРТИРОЮ «ХУТІР КОЖАНКА, ЩО ПОРУЧ З ФАСТОВОМ». ТОБТО У КИЄВІ ВІН НІБИ ПРОЇЗДОМ... ОДНАК БІЙЦІВСЬКИЙ ХАРАКТЕР САТИРИКА, З ПРИТАМАННИМ ГОСТРИМ СЛОВОМ, ІРОНІЄЮ ТА ОПТИМІЗМОМ НЕ ДАЄ ШАНСІВ ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ ПЕСИМІЗМУ. «НАДСИЛАЙТЕ ПИТАННЯ» – СКАЗАВ ЯК ВІДРІЗАВ МЕТР УКРАЇНСЬКОЇ ГУМОРЕСКИ. ПООБІЦЯВ – ЗРОБИВ!

Євген Дудар: «Сміх заради життя»

– Євгене Михайловичу, Ви народилися у селі Озерна Тернопільського воєводства. Чим запам'яталося Вам дитинство, і де пройшли Ваші перші університети, які дали поштовх до майбутнього літераторства?

– В житті людини все починається із сім'ї. У родинному кліматі виростають і генії, і покидьки. Якщо говорити про крайності. Я зростав у галицькій сім'ї звичайного сільського кравця. Батьковими трудовими вечорами, які часто нагадували «Клуб дискусій», у хаті часто збиралися сусіди, батькові товариші, що приходили «на посиденьки». І ці дискусії не оминали моїх талановитих вух. Треба сказати, що батько й мати були начитані. Й книжки у хаті були звичайним атрибутом. А ще поштовхом до читання був старший брат Богдан. Між іншим, саме читання часто стає поштовхом до писання. Богдан просто книжки «пожирав». До речі, цієї ненаситної до книжки звички не позбувся і в нинішньому, понад дев'яносторічному віці.

Отже, «поштовх» – це сім'я і... НЕБО. Бо батьки дають тіло і кров, а Господь – душу. І якщо чорти не перевернуть її на свій лад, то дитина виростає нормальною людиною. Інколи навіть трохи талановитою...

– Є такий вираз: «Письменник говорить від імені народу». Чи змінилося Ваше творче звернення з плином часу, адже і країна весь час трансформується, і люди?

– З приводу самого виразу, я не зовсім з Вами погоджусь. Тому що є письменники, чи взагалі митці, які діють від імені своєї шкіри, своєї утроби. А вираз «народ» – для них приманка. Щоб «віддячив» своєму «таланту»...

Що ж до мого творчого кредо – це сміх заради життя, а не життя заради сміху. Воно було, є і буде, поки я творитиму. Щодо народу, то я більше пишу для народу, ніж від його імені. Бо в понятті «народ» поєднується всяка всячина... У вісімдесятих роках минулого століття (живемо на рубежі, то й століттями розкидаємося, як годинами) я написав гумореску «Аналога нема». Читав її зі сцени Палацу культури «Україна». Є в цьому творі фрагмент: «...Аналога нема і нашої боротьби за самоочищення. Для того, щоб позбутися алкоголізму, повірішали виноградники. Для того, щоб позбутися суспільного діабету, перекирили цукор. Для того, щоб позбутися наркоманії, повірішали мак. А що будемо вирізати для того, щоб позбутися проституції??». Велелюдна аудиторія сприйняла це запитання бурхливими оплес-

ками. Але через пару тижнів мене запросили в КГБ: «Тут надійшов лист, що, виступаючи в Палаці культури «Україна», ви закликали вирізати членів партії»...

Мусив читати гумореску повністю. Сподобалась. Але застерегли: «Треба було б трішки м'якше. А то ж, бачите, дурнів багато...».

То я ж, – кажу, – пишу для розумних... І ось на чотири тисячі глядачів – лише один знайшовся...

– Не секрет, що гумор має національність, у чому сутність українського гумору? Які, на Вашу думку, його етнічні ознаки? Яке він має історичне підґрунтя?

– Ви маєте рацію. Пісня і гумор – це два крила душі народу. Мабуть, кожного народу, кожної нації. І гумор, як і пісня, має свій національний колорит. Гумор народу, як і пісня, – це його мова, його серце, його душа... Справжньому українському гумору, сатирі, характерна делікатність, інтелігентність, навіть цнотливість. Висміювати гумором, чи випікати сатирою не означає, що когось треба паплюжити або знищувати. Сатира та гумор покликані вбивати у людях вади, а не самих людей... Отаке хамство, вульгарність,

зухвалий цинізм, що зараз ллються із деяких телеканалів так званого «українського» телебачення, не має нічого спільного з українським гумором та сатирою. Не лише тим, що ведеться чужинською мовою прифарбованими під «українців» гібридами. І не лише тому, що є явно українофобським за змістом. А ще й тому, що воно є вульгарне, аморальне. Скажімо, фізіологічні приступи в деяких виконавців собачого сексуального дригання годяться для демонстрації хіба що на подіумах борделів, а не на мистецьких сценах держави.

Український гумор має історичне підґрунтя здорового морального життя свого народу.

– Ваш сучасний читач: який він сьогодні? У чому його відмінність від читача зі, скажімо, 30-річної давнини?

– Мій читач і слухач, – бо маю ще ту творчу ваду, що час-від-часу оприлюднюю свої твори публічно, – слава Богу, завжди був розумним. У моєму творчому доробку є лише одна книжка – «Посібник конденсованого оптимізму для людей з обмеженою інтелектуальною відповідальністю». Однак і та вийшла в обмеженому електронному варіанті. Це «дударизми», «єв.геніалізми»,

«люстрацизми». Мій життєвий досвід підказує, що плин часу на інтелект розумної людини діє лише позитивно. Час не вчить лише лінивих і пригальмованих... І негативно діє лише на творчу «полову», якою вивершені твори деяких писак.

Зараз відмінність читача від колишнього ще й у тому, що він тягнеться і до читав електронного. Певною мірою, воно позитивно діє й на письменника. Наприклад, понад двохмільйонне тиражування маленького мого твору «Українці мої, українці» у Facebook мене підштовхує до роботи. Та й себе читач охарактеризував позитивно.

– Говорять, що саме друзі придумали оригінальну загальну назву Ваших творів – «Дударески», які неповторно звучать саме у Вашому виконанні. А друзям чи колегам по гумористичному цеху Ви би довірили читати власні творіння?

– Говорять правду. Лише я, невдячний і не дуже уважний до своєї слави, забув, хто це першим сказав. Правда, вже потім переказав у автора ідею та свої афоризми назвав «дударизмами».

Щодо виконання моїх творів публічно. Я не перечу нікому, лише завжди прошу: не забути назвати прізвище автора.

– Як Ви оцінюєте вітчизняне літературне середовище, чи здатні нинішні автори наповнити книжковий ринок якісними творами?

– Бачите, зараз за гроші можна купити будь-яке «середовище». І «плацдарми», які ці «середовища» формують: видавництва, мистецькі заклади, розкрутчиків, прощтовхувачів, критиків... Вони вам так наповнять ринки... А ось щодо якості... То найрозумніше орієнтуватися на імена. Не тих, кого пропагують, а тих, апробованих часом і читачем. Треба пам'ятати, що слово написане, видане, чи почуте, але не відчуте – ще не слово. Слово – це будівельний матеріал, з якого споруджується кожна національна твердиня духу. І який буде будівельний матеріал, такою буде твердиня. Адже ринок наповнити можна. А треба наповнювати душу народу.

– У Вашій творчій біографії є період роботи у гумористичному журналі «Перець». Як Ви вважаєте – таке унікальне, єдине у своєму роді гумористичне видання, повинно мати державну підтримку?

– «Перець», слава Богу, і зараз виходить. Щоправда, в трішки іншому форматі. Моя «творча біографія» і сьогодні з ним

пов'язана... Щодо державної підтримки цього видання, то сумніваюся, що це здійснимо.

– «Війна – це все минуле, а музика – вічна!» – говорив Маєстро-Титаренко з фільму «В бій йдуть лише старі». У нинішніх реаліях та в умовах воєнного стану яку роль може відігравати мистецтво у вигляді гумору та сатири у повсякденному житті?

– Справжнє мистецтво сатири й гумору – це найближча стежина до серця людини. В певних умовах воно сильніше за гармати. Це добре розуміють наші вороги, й окупували всі вигідні «бойові позиції»... На жаль, цього чомусь не розуміють патріоти України, її державні діячі... Мало заборонити в'їзд в Україну українофобам з інших держав. Як ти не зачиняй вікна і двері своєї оселі, коли в ній завелися отруйні таргани, розносять заразу і сморід, треба проводити внутрішню санітарну обробку. Рішуче і невідкладно.

– Чи доводилося Вам виступати перед військовою аудиторією? Як у Вас враження?

– І не раз, і не два... Колись навіть весь західний кордон об'їхав. Навіть відзнаку заробив – «Відмінний прикордонник».

– Чи є у Вас письменницькі звички або суто професійні забобони?

– Я не забобонний. А звички професійні? Люблю писати ходячи. Тому при мені завжди диктофон. Думки, які періодично вскакують у голову – зафіксувати. А коли вже маю силу перемогти свою лінивість, сідаю за робочий стіл.

– Щоб Ви хотіли побажати українським прикордонникам та їхнім сім'ям напередодні різдвяно-новорічних свят?

– Англичці кажуть, що чим вища поміж сусідами огорожа, тим сильніша між ними дружба. Світ так побудований, що майже кожна людина має сусіда, на жаль, далеко не кожна має від нього спокій.

Я бажаю мужнім лицарям наших кордонів, аби якомога менше їм завдавали клопотів сусідські «свині». Хлопці – молодці! Здоров'я Вам бажаю козацького, продуктивного на добротворчість і щасливого доволіття, світлої долі Вам та Вашим родинам! Нехай і будні Ваші будуть святами!

Будьмо! І буде Україна! Ваш Євген ДУДАР.

Підготував Андрій КУЧЕРОВ

Славні
охоронці
України!
Здоров'я, сили, завжди бути
чкнну (не мурманськ)
бабу) не мурманськ
своєю нашої Держави!
Ваш Євген
М.І. 2018 р.
Х.К.К.К.

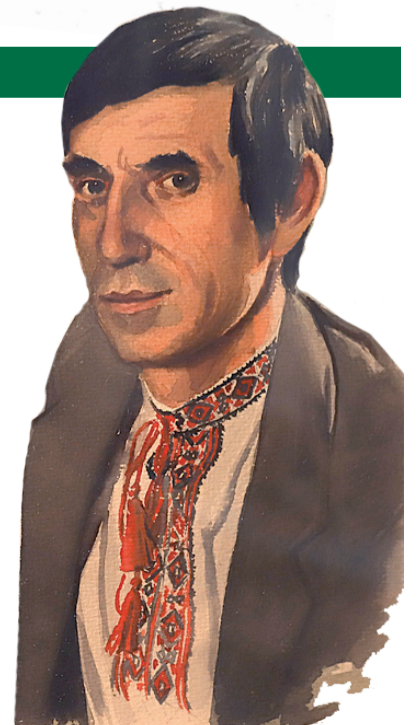

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Євген Михайлович ДУДАР

Відомий український письменник-сатирик, артист розмовного жанру, публіцист, автор понад 30 книг, численних публікацій у періодиці. Заслужений діяч мистецтв України (1993), лауреат літературних премій ім. Остапа Вишні (1985) та ім. Микити Годованця (1997), Міжнародної премії ім. Пилипа Орлика (1995), премії ім. Петра Сагайдачного (2000). За боротьбу проти тоталітарних режимів нагороджений Золотою медаллю Тараса Шевченка (Спілка визволення України, Австралія, 1990), удостоєний ордена князя Ярослава Мудрого V ступеня.

Серед творчого доробку: «Сусіди не дрімають», «Профілактика совісті», «Шедевр за вуаллю», «Хунта діє», «Українці мої, українці... Сумні роздуми веселого чоловіка», «Роздуми легковажного: Фрагменти з життя маленького українця», «Чума в Україні».

■ ВІТАЄМО!

Вітаємо генерал-лейтенанта **МЕЛЬНИКОВА Олександра Григоровича** з 65-річним ювілеєм!

Шановний Олександр Григоровичу! Прийміть сердечні вітання з нагоди Вашого ювілею!

Упродовж багатьох років плідної професійної діяльності Ви справедливо заслужили повагу колег і однодумців як принциповий, досвідчений і мудрий керівник, що пройшов яскравий шлях на відповідальних та керівних посадах у прикордонному відомстві.

Дякуємо Вам за неоціненний внесок у становлення прикордонної служби та розвиток міжнародно-правових відносин.

Нехай Ваш багатий досвід, потужні лідерські якості, професійна компетентність і активна життєва позиція служать і далі на благо українського народу!

Щиро бажаємо Вам міцного здоров'я, щастя, невичерпної енергії, творчої наснаги та терпіння, здійснення усіх мрій та сподівань.

**З повагою,
Керівництво та особовий склад Адміністрації
Держприкордонслужби України**

Шановний Олександр Григоровичу!

Від імені дружної сім'ї ветеранів-прикордонників України сердечно вітаємо Вас із 65-річним ювілеєм!

Все своє свідоме життя Ви присвятили прикордонній службі, де пройшли славний бойовий шлях від курсанта до заступника Голови Державної прикордонної служби України.

Де б не довелось Вам служити, Ви завжди самовіддано, з почуттям високої відповідальності, офіцерської честі, із притаманними Вам принциповістю та працьовитістю виконували священний обов'язок захисника Батьківщини.

Бажаємо Вам і вашій родині міцного здоров'я, благополуччя, успіхів у всіх ваших справах, і щоб поруч з Вами завжди були вірні друзі.

Нехай збуваються найзаповітніші Ваші мрії та втілюються в життя всі задуми.

**Комітет Всеукраїнської організації
ветеранів-прикордонників**

■ КОРДОН

Україна запроваджує е-Візи

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ ПОВІДОМИЛО, ЩО «З 1 СІЧНЯ 2019 РОКУ МЗС ЗДІЙСНЮВАТИМЕ ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ ОФОРМЛЕННЯ ВІЗ В ЕЛЕКТРОННОМУ ВИГЛЯДІ (Е-ВІЗА) ІНОЗЕМЦЯМ 52 ДЕРЖАВ СВІТУ ЗА РОЗШИРЕНИМ ПЕРЕЛІКОМ ПІДСТАВ В'ЇЗДУ В УКРАЇНУ».

Цей перелік включає поїздки з діловою, приватною, туристичною метою, а також подорожі для лікування, провадження діяльності у сфері культури, науки, освіти, спорту та для представників іноземних ЗМІ, що виїждять у службових справах.

До списку країн, громадяни яких можуть оформити е-Візи для в'їзду в Україну, входять: Австралія, Багамські Острови, Барбадос, Бахрейн, Беліз, Болівія, Бутан, Вануату, Гаїті, Гватемала, Гондурас, Гренада, Домініка, Домінікана, Еквадор, Індонезія, Камбоджа, Кірибати, КНР, Колумбія, Коста-Рика, Кувейт, Лаос, Маврикій, Малайзія, Мальдіви, Мексика, Маршаллові Острови, Мікронезія, М'янма, Науру, Непал, Нікарагуа, Нова Зеландія, Оман, Палау, Перу, Сальвадор, Самоа, Саудівська Аравія, Сейшельські Острови, Сент-Вінсент і Гренадини, Сент-Люсія, Сінгапур, Соломонові Острови, Суринам, Таїланд, Тимор-Лешті, Тринідад і Тобаго, Тувалу, Фіджі, Ямайка.

Варто зазначити, що перевагою е-Візи є дистанційне подання документів у будь-який зручний час та отримання

е-Візи без відвідування консульської установи, а також централізоване оформлення усіх е-Віз в МЗС України. Візу оформлюють за дев'ять робочих днів, за неї потрібно буде заплатити \$85, а строк дії – до 30 днів.

Коментуючи це рішення, державний секретар Міністерства закордонних справ України Андрій Засць зауважив, що з 1 січня 2019 року припиняться оформлення віз у міжнародних аеропортах, і розширюється функціонал електронної візи. У МЗС визнали, що оформлення віз в аеропорту – несучасна і неефективна методика, оскільки частина іноземців не говорить англійською, певна кількість іноземних громадян не мають банківської карти, якою можна сплатити консульський збір. Водночас функціонал електронної візи буде розширено за рахунок збільшення кількості держав, громадяни яких зможуть її оформити, крім того, розширюється перелік підстав для видачі е-Візи.

Світлана ДЕЙЧУК

■ КАЛЕНДАР

2019: ВИЗНАЧНІ ДАТИ ТА ПОДІЇ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ НА ЧЕРГОВОМУ ЗАСІДАННІ УХВАЛИЛА ПРОЕКТ ПОСТАНОВИ № 9234 ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИХ ДАТ І ЮВІЛЕЇВ У 2019 РОЦІ.

Наступного року планується урочисто відзначити на державному рівні такі дати:

- **1000 років** з початку правління Ярослава Мудрого, Великого князя Київського (1019);
- **200 років** з часу прем'єри п'єси Івана Котляревського «Наталка Полтавка» на сцені полтавського театру (1819);
- **100 років** з часу створення Одеської кіностудії (1919);
- **100 років** з дня проголошення Акта злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки (22.01.1919);
- **100 років** з часу заснування Житомирського державного університету імені Івана Франка (жовтень 1919).

Окрім того, Україна відзначить п'ятиріччя звільнення міст Східної України від російської окупації: Лимана (04.06.2014), Маріуполя (13.06.2014), Слов'янська, Краматорська, Дружківки, Костянтинівки (05.07.2014), Бахмута (06.07.2014), Торецька (21.07.2014), Авдіївки (30.07.2014), Красногорівки (01.08.2014), Мар'їнки (05.08.2014).

На державному рівні планується відзначення таких ювілеїв:

- **1 січня** – 110 років з дня народження Степана Бандери (1909–1959), політичного діяча, практика і теоретика українського національно-визвольного руху, голови Проводу Організації українських націоналістів;
- **6 січня** – 80 років з дня народження Валерія Лобановського (1939–2002), тренера і футболіста;
- **12 січня** – 110 років з дня народження Марії Примаченко (1909–1997), художниці, майстрині народного декоративного розпису;
- **23 січня** – 90 років з дня народження Філарета (1929) (в миру – Денисенко Михайло Антонович), православного церковного діяча, патріарха Української православної церкви Київського патріархату;
- **22 травня** – 140 років з дня народження Симона Петлюри (1879–1926), голови Директорії Української Народної Республіки, державного, військового та політичного діяча, журналіста, літературного і театрального критика;
- **6 червня** – 130 років з дня народження Ігоря Сікорського (1889–1972), авіаконструктора;
- **17 липня** – 170 років з дня народження Олени Пчілки (Ольга Косач; 1849–1930), письменниці, перекладачки, громадської діячки, фольклориста, етнографа;
- **7 серпня** – 200 років з дня народження Пантелеймона Куліша (1819–1897), письменника, перекладача, фольклориста, історика;
- **9 вересня** – 250 років з дня народження Івана Котляревського (1769–1838), письменника, поета, драматурга, основоположника сучасної української літератури;
- **26 жовтня** – 200 років з дня народження Миколи Терещенка (1819–1903), громадського діяча, підприємця, мецената.

На державному рівні також проведуть заходи, присвячені 80-м роковинам початку Другої світової війни, 75-м роковинам депортації кримських татар та інших народів Криму (18.05.1944), а також 75 років від початку переселення та депортації українців з Лемківщини, Холмщини, Надсяння, Підляшшя (вересень 1944, день пам'яті – 10.09.2019).

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

ПРИКОРДОННИК
України

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:
61023

Видається
з липня 1943 року

Головний редактор
Микола ЗОРИК

Літературний редактор
Леся МЕДВЕДЕНКО

Черговий по номеру
Андрій КУЧЕРОВ

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15

Замовлення: 66577
Наклад: 4110 прим.

З питань розміщення реклами звертатися у Головний центр стратегічних комунікацій ДПСУ за тел.: (044) 239-84-75

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

✉ **Наша адреса:**
02099, м. Київ,
вул. Ялтинська, 11

☎ **Тел./факс:**
(044) 527-66-50
(багатоканалний)

✉ **E-mail:** kordo@ukr.net